Sektör Raporları Ocak 2022

FAKTORİNG SEKTÖRÜ

Aralık 2021 itibarıyla, faktoring sektöründe faaliyet gösteren şirket sayısı 56'dan 54'e gerilemiştir. Çoğunlukla KOBİ'lerin finansmanında aktif rol oynayan faktoring şirketlerinin müşteri adedi Ekim 2021 itibarıyla bir önceki yılın aynı ayına göre %9,2 oranında artarak 80.277 adede ulaşmıştır. Bu durum aşılama faaliyetlerinin belirli bir düzeye gelmesinin de katkısıyla normalleşmenin başlaması sonucu faktoring işlemlerine olan talebin artmış olduğunu göstermektedir. Sektörün işlem hacmi Ocak-Eylül 2021 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %35,7 oranında artış göstermiş olmasına rağmen, FKB çatısı altındaki tüm banka dışı finans kuruluşları içerisinde en düşük işlem hacmi artışına sahip sektör olmuştur. Bunun nedeninin, 29.04.2021 tarihinde vergi usul kanunu ve bazı kanunlarda değişiklik yapılmasına dair kanun düzenlemesine geçici bir madde eklenerek, vadesi 30 Nisan ile 31 Mayıs tarihleri arasına isabet eden çeklerin ibrazı halinde banka hesabında çekin karşılığının bulunması kaydıyla ödenmesi, aksi takdirde karşılıksız kabul edilmeyip 1 Haziran'a ertelenmesi şeklinde yapılan düzenlemenin faktoring şirketlerinin nakit akımlarını olumsuz etkilemesi olduğu görüşündeyiz. Faktoring şirketlerinin kredi kullandırma miktarını belirleyen faktörlerden birinin de çek tahsilatı performansı olması nedeniyle, söz konusu düzenlemenin faktoring şirketlerinin çek tahsilat projeksiyonlarını bozması sonucu büyümelerini de olumsuz yönde etkilediği düşüncesindeyiz.

Net faktoring alacakları Mayıs 2021 itibarıyla 2020 yıl sonuna göre %5,7 küçülmüş olan sektör, Haziran'da açıklanan normalleşme tedbirleri sonrasında Ekim 2021 itibarıyla %7,6 oranında büyümüştür. Artan net faktoring alacakları ile birlikte sektörün toplam varlıkları da %8,8 oranında artış göstermiştir. TBB Risk Merkezi Ekim 2021 verilerine göre, faktoring sektörünün brüt kredilerinin sektörel dağılımına bakıldığında; ilk sırayı %17,3 payla inşaat sektörü almaktadır. İnşaatı, %11,7 payla toptan ve perakende ticaret, %8,2 payla finansal aracılık ve %8,0 payla tekstil ve tekstil ürünleri izlemektedir. Finansal aracılık sektörünün aldığı pay 2020 yıl sonuna göre azalmıştır. Bunun arkasında faktoring şirketlerinin refaktoring işlemlerini yapmayı daha az tercih etmeleri olabilir. İnşaat ve toptan perakende sektörleri ise 2020 yıl sonuna göre paylarını artırmış, tekstil ve tekstil ürünleri sektörünün payı ise benzer seviyede kalmıştır.

Sektörün TGA oranı 2020 yıl sonunda %3,9 iken Ekim 2021 itibarıyla %3,6'ya gerilemiştir. Söz konusu gerilemede nominal TGA tutarının %2,6 oranında gerilemesi ile brüt faktoring alacaklarının %7,2 oranında artması etkili olmuştur. TGA oranının gerilemesinde karşılıksız çıkan çek oranının gerilemesi de etkilidir. Nitekim Ocak-Ekim 2021 döneminde karşılıksız işlemi yapılan çek adedi 2020'nin ilk 10 ayına göre %27,7 oranında gerilemiştir. Nominal TGA tutarının %91,4'üne karşılık ayıran sektörün açık kredi riski ((Tahsili gecikmiş alacak tutarı-Karşılık tutarı) / Toplam Özkaynaklar) 2020 yıl sonundaki %2,6 seviyesinden %1,5 seviyesine gerilemiştir. Bu durum, 2020 yılında sektörün aktif büyüklüğünün %33,4'ünü oluşturan 17 faktoring şirketinin alacaklarının tümüne karşılık ayırırken, Ekim 2021 itibarıyla daha fazla şirketin bunu yaptığını göstermektedir.

2020 yılında sektörde kredibilitesi yüksek firmaların çeklerine yönelik rekabetin yüksek olması nedeniyle, net faiz marjı %6,9'dan %3,8'e gerilemiştir. Ekim 2021 döneminde ise net faiz marjı %4,2'e ulaşmıştır. Artan net faiz marjı, net faktoring faaliyetlerinden elde edilen gelirin %36,0 oranında artmasına yol açmıştır. Artan gelirlerle birlikte, diğer faaliyet gelirlerinden olan net kur farkı gelirindeki artış, türev işlem zararında ve karşılık giderlerindeki azalış net karın %68,9 oranında artmasını sağlamıştır. Artan net karın, BDDK'nın temettü dağıtımına izin vermemesi nedeniyle, özkaynaklarda bırakılması sonucu özkaynaklar %15,9 oranında artış göstermiştir. Bu durum, özkaynak aktif rasyosunun, özkaynakların aktiflerden daha yüksek oranda artması nedeniyle, %18,6'dan %19,8'e yükselmesini sağlamıştır. Artan özkaynaklar sayesinde kaldıraç oranı da 5,2'den 4,8'e gerilemiştir.

Faktoring şirketleri hem tabana yaygın bir portföy yapısına sahip olmak hem de net faiz marjlarını arttırmak amacıyla ağırlıklı olarak KOBİ ve mikro işletmelere yönelmektedir. Söz konusu faaliyet alanının gereği ve koronavirüs nedeniyle sektör şirketleri dijitalleşmeyi ön plana çıkarmışlardır. 2020 yılında sektörün diğer operasyonel giderlerindeki artış 2,4 kat olarak gerçekleşmesinin de etkisiyle, sektörün maliyet/gelir rasyosu artış göstermiştir. Ocak-Ekim 2021 döneminde ise söz konusu rasyo %55,4'den %47,4'e gerilemiştir. Söz konusu verimlilik artışının gerisinde dijitalleşmenin yattığı düşünülmektedir. Faktoring şirketleri personel sayısını arttırmadan dijital onboarding ile Türkiye'nin herhangi bir yerindeki müşteriye hızlıca ulaşabilmekte ve böylece müşteri sayılarını daha az maliyet ile arttırabilmektedir.

Faktoring sektörünün, finans sektörünün toplam nakdi kredileri içerisindeki payı son üç yıldır %1,0 civarında seyretmektedir. Ekim 2021 itibarıyla da 37 milyar TL nakdi kredi toplamı ile sektörün payı %1,0 olarak gerçekleşmiştir. 2016 ve 2020 yılları arasında sektörün net karının büyümesi sadece yıllık ortalama %5,0 olup, diğer banka dışı finans sektörlerinin gerisinde kalmaktadır.

GÖSTERGELER

Şekil 1-Faktoring Şirket Sayısı

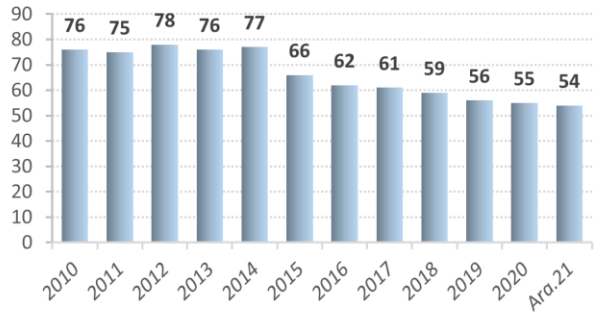

Kaynak: BDDK

Şekil 2-İşlem Hacmi ve Müşteri Sayısı*

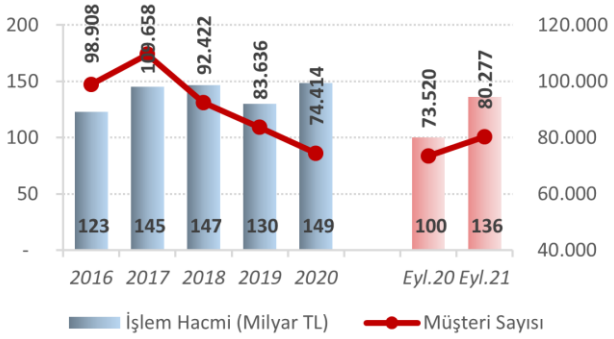

Kaynak: FKB, BDDK
*Müşteri sayıları Ekim 2020 ve Ekim 2021 itibarıyla verilmiştir.

Şekil 3-Aktifler ve Net Fak. Alacakları, Milyar TL

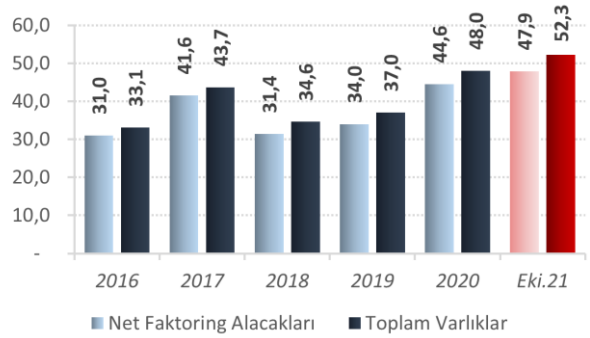

Kaynak: BDDK

Şekil 4-Sektörün Faktoring Gelirleri, Milyar TL

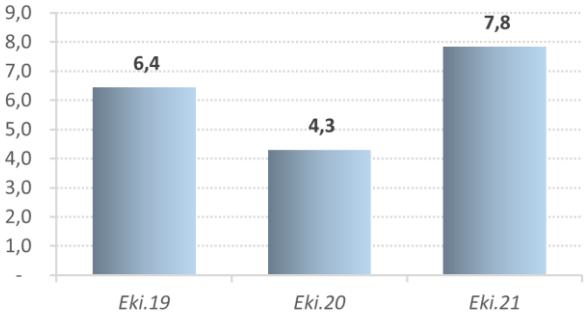

Kaynak: BDDK

Şekil 5-Sektörün Net Karı, Milyon TL

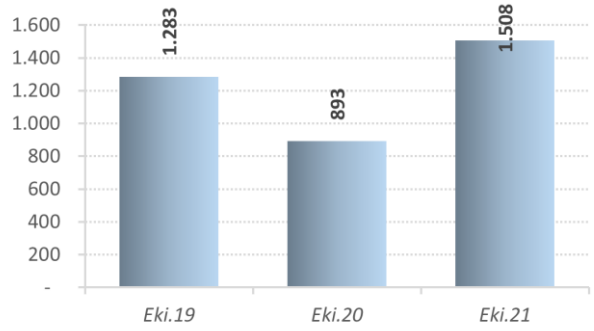

Kaynak: BDDK

Şekil 6-TGA ve TGA Oranı

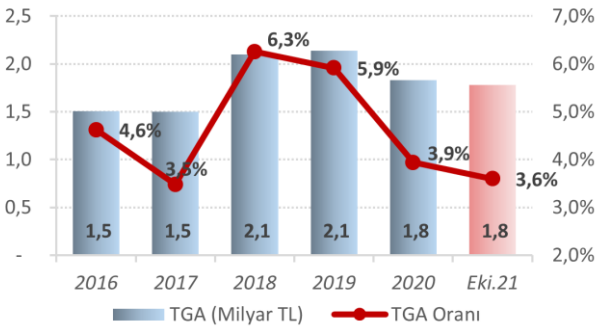

Kaynak: BDDK

Şekil 7-Özkaynak ve Kaldıraç Oranları

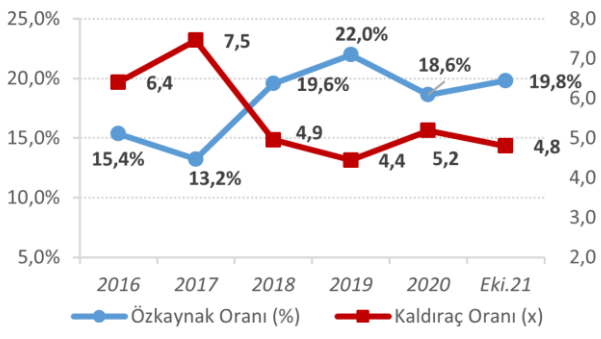

Kaynak: Turkrating

Şekil 8-Açık Kredi Riski

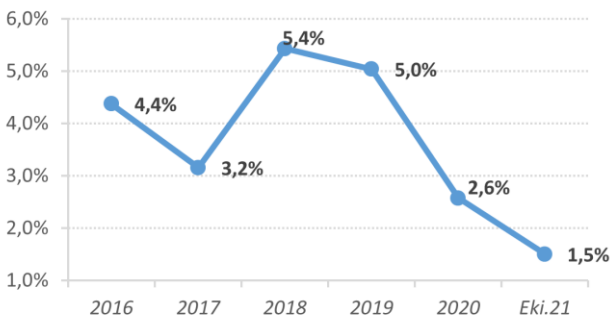

Kaynak: Turkrating

İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2

Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Sıla Mersin – Kredi Derecelendirme Uzmanı

sila@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.